

Vejlovscirkulæret – 25 års jubilæum

v/landinspektør Hans Faarup, LE34-rådgivning, faa@LE34.dk

Ministeriet for offentlige arbejders cirkulære af 6. december 1985 har, når Vejforum afholdes i december 2010, netop rundet 25 års dagen for cirkulærets udsendelse. Det er usædvanligt, at et ministerium i mere end 25 år ikke har fundet anledning til at ajourføre lovgivningsmaterialet, så vejsektorens medarbejdere i særdeleshed og borgere i almindelighed kan orientere sig om forståelsen af vejlovens bestemmelser.

1985

Vejsektorens medarbejdere årgang 1955 og senere har aldrig kendt til andet end vejlovscirkulæret af 6. december 1985 for så vidt angår vejloven. Selv om der er sket en voldsom udvikling af den danske infrastruktur siden 1985, ja så har ministeriet ikke fundet anledning til at uddybe vejlovens bestemmelser i næsten en hel menneskealder. Dette er bemærkelsesværdigt.

1.Dødt stof

Cirkulæret indeholder en lang række oplysninger, der er forældede, og som eventuelt kan have en vis historisk interesse. Herunder nævnes en række eksempler:

Cirkulærets pkt. 3. Vejnævnet omtales, og opgaverne er defineret i lovens § 3, der nu er ophævet. Nævnet bestod af 14 medlemmer fra ministerier, KL, amtsrådsforeningen, FDM m.fl. Opgaverne var blandt andet tvister mellem vejbestyrelser, udgiftsfordeling i vejkryds mellem to vejbestyrelser og udtalelser om tvistforhold mellem vejbestyrelser.

Cirkulærets pkt. 4. De nuværende klageregler i vejlovens § 4 er helt ændret. Så heller ikke på dette vigtige område kan der søges hjælp i vejlovscirkulæret. Dette omtaler de gode gamle dage, hvor ministeriet var klagemyndighed, og hvor forvaltningsloven endnu ikke var gældende for kommunerne. Cirkulæret indeholder en opregning af sagsområder, som i 1985 blev undtaget for klageadgang. Det var følgende

- afgørelser om overtagelse af private fællesveje som offentlige
- beslutninger om vejplanlægning
- beslutning om pålæg af byggelinjer langs eksisterende veje
- afgørelser om særlig råden over vejareal (§ 102 og § 103)
- afgørelser om parkeringsafgift
- m.fl.

Cirkulærets pkt. 12. Vejlovens § 15 og cirkulærets punkt 12 beskriver de særlige regler, der sikrede, at hovedlandevejene (statens veje) blev administreret forsvarligt af amterne og kommunerne. Bestemmelserne har jo kun historisk betydning, og hører til mængden af dødt stof i cirkulæret.

2. Forvirrende forklaringer.

Cirkulærets pkt. 17. Her indeholder cirkulæret en sand gyser for den intetanende vejadministrator. Cirkulæret omtaler forskellen på en byggelinje og en vejudvidelseslinje, og det fortæller om, hvor arealer om vejudvidelseslinjer ikke skal regnes med i bebyggelsesprocenten. Her kan forvirringen blive total, hvis vejadministratoren ikke er opmærksom på, at disse bestemmelser er ophævet. Alt byggelinjeareal skal medregnes i bebyggelsesprocenten.

Landinspektørmedvirken (pkt. 32.c)

Denne del af vejlovs-cirkulæret indeholder en ganske glimrende forklaring på, hvordan taksationskommissionerne bør arbejde. Der er imidlertid en omtale af landinspektørmedvirken, der er grund til at tage afstand fra. Det er den situation, hvor en landinspektør i det hele bistår anlægsmyndigheden. Her nævner cirkulæret, at kommunen bare kan udpege den landinspektør, der i øvrigt bistår anlægsmyndigheden, til også at bistå taksationskommissionerne. Dette må der tages afstand fra, uanset hvor uvildige landinspektører end er!

Ledningsarbejder (pkt. 55)

Cirkulærets uddybning af vejlovens bestemmelser i § 106 om gæsteprincippet er blevet overhalet af domspraksis de senere år. Det er derfor vildledende, når det i cirkulæret nævnes, at ledningsejerens forpligtelse til at flytte eller fjerne ledninger i vejarealet kun gælder, hvis flytningen er begrundet i et egentligt vejarbejde, og ikke hvor flytningen ikke tjener vejformål. Cirkulærets forklaring af lovteksten har givet anledning til i hvert fald to højesteretsdomme, nemlig Greve-sagen U.2006.1391H og sagen fra Toppevad Bro.

Professor, dr. jur. Bo von Eyben kritiserer i Juristen, 6-2-08, at cirkulæret uhjemlet og uklart indsnævrer gæsteprincippet til "egentlige" vejarbejder.

Denne alvorlige "fejl" i cirkulæret bør selvfølgelig give anledning til, at der inden længe tages initiativ til en cirkulæreændring. Desværre kan det ikke i cirkulæret ses, at tvistigheder mellem vejbestyrelser og ledningsejere afgøres af transportministeren, jf. vejlovens § 5's nuværende ordlyd. Tvistighederne bør derfor ikke afgøres af domstolene, men afgøres med en pragmatisk ministeriel løsning.

3. Værdifulde fortolkningsbidrag

Det er heldigvis ikke alle fortolkningsbidrag i vejlovs-cirkulæret, der er blevet overhalet af udviklingen. Her 25 år efter cirkulærets fremkomst må "vejlovens fædre" absolut fremhæves for mange væsentlige og velformulerede fortolkningsbidrag.

Udgiftsfordeling til vejforanstaltninger i kryds

Cirkulærets pkt. 7 indeholder vigtige beskrivelser af, hvordan udgifter i kryds skal fordeles mellem to vejbestyrelser, hvis der sker en almindelig stigning i trafikken. Princippet er her, at det er den højst klassificerede vej, der skal bære udgifterne til krydsombygninger.

Ledningsflytninger som følge af hovedlandevejsanlæg

Vejlovens § 20 er en problematisk bestemmelse om udgifter til flytning af kommunale ledninger i anledning af hovedlandevejsarbejder. Cirkulæret tager afstand fra Vejdirektoratets fortolkning af bestemmelsen og forklarer nærmere meningen med denne paragraf.

Byggelinjedispensationer

Cirkulærets punkt 22 indeholder ganske væsentlige forståelsesbidrag til byggelinjeadministrationen. Her omtales vilkår om fjernelsesdeklarationer og ikke-fordyrelsesvilkår. Disse fortolkningsbidrag er vigtige for fremtidige administratorer af byggelinjebestemmelserne.

Hegnsbetaling

Til sidst er der grund til at fremhæve cirkulærets punkt 58, der handler om hegn mod vej.

Loven fastslår, at vejbestyrelsen har hjemmel til at bestemme, at der skal opsættes hegn langs en ejendoms vejfacade, når vej-mæssige eller færdselsmæssige grunde gør det påkrævet. Desværre indeholder loven ikke en præcis angivelse af hvem, der skal betale for hegnet. Her er det glædeligt, at cirkulæret fremhæver, at udgifterne til hegnet skal afholdes af grundejerne.

4.Afslutning

Brugerne af det 25 år gamle cirkulære må læse indholdet med forsigtighed, respekt og interesse. Det kræver ikke ligefrem historieinteresse, men læseren skal acceptere ikke at blive irriteret over forældede love og afskaffede myndigheder. Der skal ses stort på, at by- og landzoneloven og kommuneplanloven nævnes. Der skal også abstraheres fra, at der engang var vejnævn, amter, amtsrådsforening og aftaleudvalg.

Når cirkulærets alder er noteret, så vil der på flere områder stadig kunne hentes værdifulde administrationsbidrag til vejlovens bestemmelser. Der er heller ikke meget der tyder på, at der vil komme et nyt cirkulære inden for en kort årrække.